

TÀI ỨNG KHẨU CỦA BÁC



Một lần, tại bữa tiệc do Hữu Chí Minh chiêu đãi có Bác và Nguyễn Hải Thần cùng dự, Nguyễn Hải Thần rất tự phụ về vốn Hán học của mình và nhân dịp này đã ra một vế đối:

Hữu Chí Minh – Hồ Chí Minh, hai vị đồng chí, chí đều sáng.

Khi mọi người còn đang nghĩ về đáp, thì Bác đã ứng khẩu luôn:

Anh cách mạng – tôi cách mạng, mọi người cách mạng, mạng phải cách.

Chỗ khó và hay của vế đối là hai chữ Chí và Minh là tên của hai nhân vật chính trong bữa tiệc, cái tài tình trong vế đáp của Bác là vừa kịp thời, hợp cảnh và chuẩn chỉnh cả ý lẫn từ nhưng nâng tầm nhận thức, tư tưởng cao hơn, mang tính cách mạng hơn. Hữu Chí Minh hết lời ca ngợi người đối đáp đối tuyệt lắm, tuyệt lắm. Nguyễn Hải Thần cung kính thốt lên: “Hồ Tiên sinh tài trí mẫn tiệp, bội phục, bội phục!”

Năm 1946, Bác sang Pháp, người phụ trách làm hộ chiếu xin phép Bác làm thủ tục. Bác vui vẻ nói: “Chú cứ hỏi, Bác trả lời đầy đủ”. Đến câu thân sinh Bác là gì, Bác cười, trả lời hóm hỉnh: “Bác là Hồ Chí Minh, thì ông cụ thân sinh là... Hồ Chí Thông!”. Mọi người nhìn nhau cười vui vẻ.

Lần khác, nhà báo nước ngoài xin phỏng vấn Bác. Ông ta đặt câu hỏi: “Thưa Chủ tịch, trước hoạt động ở nước ngoài, vào tù ra khám, nay làm Chủ tịch nước, Chủ tịch thấy có thay đổi trong đời mình không?”. Bác trả lời hóm hỉnh: “Không, không có gì thay đổi cả, lúc bị tù ở Quảng Tây luôn luôn có hai lính gác giải đi, lúc trong tù mỗi ngày 5 phút được hai người lính bồng súng dẫn ra dạo chơi. Nay làm Chủ tịch nước, đi đâu cũng có hai đồng chí mang súng lục đi theo, ông thấy có gì thay đổi không nào?”.

Năm 1946, trên đường từ Pháp về Việt Nam, đến vùng biển Cam Ranh, Bác nhận được bức điện của Đô đốc Đắc-giăng-li-ơ xin gặp Bác trong cảng. Mục đích của chúng là giễu võ dương oai để uy hiếp tinh thần Bác. Trong bộ quần áo giản dị, Bác ngồi giữa một bên là Đô đốc hải quân Pháp, bên kia là Thống soái lục quân Pháp ở Viễn đông với những bộ quân phục sáng loáng các thứ bội tinh, quân hàm, quân hiệu. Đắc-giăng-li-ơ giọng mỉa mai bóng gió: “Thưa ông Chủ tịch, ông đã được đóng bộ khung rất đẹp của hải và lục quân đó”. Bác thản nhiên mỉm cười: “Đô đốc biết đó, giá trị là ở bức hoạ chứ không phải bộ khung. Chính bức hoạ đem lại giá trị cho bộ khung”. Bất ngờ và cay cú trước tài ứng xử thông minh của Bác, cả hai không dám nói xách mé nữa mà tỏ ra rất lịch lãm và kính phục.

(In trong 117 chuyện kể về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh,
NXB Chính trị Quốc gia, 2008)

MỤC TIÊU

1. Hiểu được vẻ đẹp trí tuệ, tài ứng đáp nhanh, sự dè dặt của Bác thể hiện trong công việc.
2. Biết cách vận dụng mọi kiến thức, năng lực, kĩ năng sống của mình trong việc xử lí các tình huống của cuộc sống, làm cuộc sống tốt đẹp hơn.